

kívül a szünetek alatt is továbbfolytathatják otthon a tanév alatti munkájukat. Jó lenne, ha pl. a makaiak s más városbeliek is megalkotnák helyi csoportjaikat!

A kollégiumi életben, a SzEFI által már régebben kezdeményezett intézkedésről adott ki rendeletet a kultuszminiszter. E szerint valamennyi állami kollégiumban az igazgatóság mellé ötagú diákbizottság (direktórium) választandó az ifjúság érdekeinek képviseletére. A bizottság tagjai a jó tanulmányi eredményt felmutató, a kollégium tagjai által egy évre titkosan választott hallgatók; elnököt a bizottság maga választ. A bizottság feladata a kulturális és materiális érdekvédelemmel kívül a kollégiumi rend felügyelete, a kollégiumi felvételekről való javaslattevél, fegyelmi ügyekben való tanácsadás stb.

Hisszük, hogy a kollégiumi ifjúság kiváló és harcos tagjait választja érdekei képviseletére. Jó lenne, ha mozgalom indulna meg a bizottságnak a nem állami kollégiumokban való földállítására is.

A SzEFI mindenestre szoros kapcsolatot kíván a kollégiumi direktóriumokkal: a bizottságok elnökei egyszersmind tagjai a SzEFI Tanácsának, így biztosítjuk a közös ügyekben való együttműködést.

A kultuszminisztérium rendelettel szabályozta a diákiszociális ügyeket. Az egyetemi hallgatóság támogatására Diákjóléti Bizottság alakul az Egyetemi Tanács által választott elnökből, a karok tanár-kiküldöttjeiből és a SzEFI kari vezetőiből. A Bizottság feladata a segélyek, ösztöndíjak adományozása, a diákjóléti intézmények és a Diákjóléti Hivatal működésének helyszíni ellenőrzése, s mindenféle szociális ügyben való felügyelet és javaslattevél. A Bizottság elnöke dr. Purjesz Béla professzor, egyúttal a Diákjóléti Hivatal igazgatója is. A Hivatal intézi a Bizottság utasításai alapján a diáksegélyezések adminisztrációját, azonkívül az ifjúságnak tanácsadó és felvilágosító szervezete is. A Hivatal élén Huszti Jenő titkár áll.

Szervezetünk képviselője résztvett a szegedi szabadművelődési felügyelőség kétnapos értekezletén és ott az Egyetemi Szociális Teleppel kapcsolatban felszólalva ismertette a diákság munkatervét.

Augusztus 30-án döntött a Diákjóléti Bizottság a menza- és kollégiumi felvételekről. Szervezetünk képviselői felszólaltak és egyebek közt elérték, hogy a 20 forintos kollégiumi biztosítékot a rászorulóknak nem kell befizetniük. A mentességi jogosultság elbírálását szervezetünk az állami kollégium önkormányzati ötös bizottságára bízta.

Gazai Sándor:

Helyettesek

Az állomásfőnök kiállt a sínek közé és vizsgálni kezdte az érkezőket. Nem volt nehéz dolga, csak egyetlen ismeretlen utas érkezett. Egyetlen gyanús ismeretlen. A felesége ugyanis megigérte a tanítónőnek, hogyha egy tanfelügyelő kinézésű úr szállt le a vonatról, egy gyereket lóhalálban leszalajt hozzá a vészirrel. Az iskola már hetek óta várta a tanfelügyelő érkezését. Leplezni való pedig mindig volt. A leplezéshez azonban kellő előkészület szükséges. A hirtelen megtámadott ember zavarba jön és dadog, ez pedig még kezdetnek is rossz. Így hát nem árt, ha az ember egyes dolgokról idejében értesül. Például a tanfelügyelő látogatásáról. Mert leplezni való most is akadt. De még mennyire! Furcsának tűnik talán, de így volt: a tanító albrétbe adta a tanítást. A szó szoros értelmében albrétbe. A tanítónak jó hangja volt, de nem volt egészen kiművelve az éneklésre. Szeretett volna jól és szépen énekelni, művészi tökéletességet elérni, hogy szükség esetén, később esetleg hivatásként a templomi szolgálatot is elvégezhesse. Ő maga persze azt képzelte, hogy egy Caruso és egy Saljapin szólal meg egyszerre a torkában, s mámorító reménységül felcsillant előtte az opera színpada is. Ezért szabadságot kért az iskolaszéktől, hogy a városba bejárhasson énekleckéket venni. Az iskolaszék nem tagadta meg a kérést, annál kevésbé, mert a tanító magára vállalta a helyettesítés kielégítő elintézését. Volt a faluban egy fiatal diplomás, ezt szerződtette maga helyett, fizetésének feléért. Jut is, marad is, ez volt a megégyezés alapja. Ha előre tudták volna,

hogy a tanfelügyelő mikor jön, akkor a tanító aznap nem utazott volna el az énekórára. De a tanfelügyelőséget a titokzatos áthatolhatatlan köde övezte, még csak sejteni sem engedték a látogatás időpontját.

Az állomásfőnök nem vette le szemét a titokzatos idegenről. A külseje alapján meg lehetett volna esküdni rá, hogy a tanfelügyelő. De a titokzatos idegen nem a faluba vezető utat választotta, hanem a falu vége felé, a mezők irányába indult; úgy, hogy az állomásfőnök egészen megnyugodott. Az idegen úr valamelyik földbirtokoshoz jöhetett vendégségbe, meglepetésül, csöndesen.

A titokzatos idegen elünt a szélső házsorok közt. Kellemes szél figyelmeztette a tűző napot a közelgő ősze. A közeledő megmáshatatlanságot érző fák megadó hódolattal bólogtak a sétáló idegen előtt. Az idegen megkezdte a falut, élvezte az ismeretlenséget, a minden fordulónál föl-fölbukkanó egyhangú ujdonság apró meglepetéseit. Nagyon szeretett soha nem látott kis falvakban össze-vissza sétálgatni. Laikus megfigyelő ilyenkor azt gondolhatta, hogy iskolakerülő gyerekek után vadászik a kihalt utcákon, vagy pedig ravaszul, bombaként akar hatni, azért érkezik kerülővel az iskolához. Mert ő volt a tanfelügyelő.

Megállt a kis, sárgára meszelt felekezeti iskola előtt, melynek tanterülete mindössze egy férfiből és egy nőből áll. Gyerekhangok ütöttek meg a fülét, otthon volt. Kopogott és benyitott a folyosóról nyíló legeleső ajtón. — Isten hozta! — kiáltották a gyere-

Gólya=levél

Kedves Barátaim!

Hozzátok szeretnék szólni, kik az egyetemi ifjúság élén álltok s tudom, hogy jóindulatu tanácsotokkal mindig szívesen segítetek a Hozzátok fordulókat.

Még élénken visszhangzanak fülemben az alig 2 hónapja elhangzott Te Deum hangjai, de a naptárra nézve látnom kell, hogy rohamosan közeledik az idő, amikor ismét egy új, de nagyobb család fogad körébe. S most, hogy átlépek az Alma Mater küszöbét, a jövőre vonatkozólag néhány sort szeretnék Hozzátok intézni.

Valaki a közelmúltban azt a kérdést tette fel nekem: „Mit vársz az egyetemtől?” Először kissé meghökkentem a váratlan kérdéstől s feleletem ezt el is árulta. Most szeretném hát elmondani, hogy mit várok az elkövetkezendő tanévtől.

Elsősorban természetesen az előadások érdekelnek. Szeretném, ha az első hét után nem csalódnék s azután ne csak kötelességből, de valóban szívesen látogassam az előadásokat.

E mellett azonban kíváncsian várom, hogy milyen lesz az egyetemi diákélet, milyen problémák merülnek fel az év folyamán s milyen irányú munkát fejt majd ki a szegedi egyetem ifjúsága. Ma már kétségtelenül könnyebb a helyzetünk, hiszen feladatunkat a Szabad Szervezet nagyon megkönnyíti. Ugy látszik, Ti komolyan megszíveltétek Széchenyi szavait, aki egyik munkájában azt írja, hogy „egy magányos ember semmi, csak az egyesületnek van hosszú élete és igaz súlya”. S tényleg, ha megnézzük az elmúlt évi munkatokat, nem hiszem, hogy kulturális, vagy szociális problémáinkkal magunkra fogunk maradni. Szeretném, ha az eddigi munkakör még inkább kibővülne s kérlek Benneteket, ne hagyjatok magunkra s akkor, — úgy gondolom, hogy minden társam nevében szólhatok most, — sok lelkes és tanulni vágyó fiatal nyertek meg a közösségi életnek.

Ilyen gondolatokkal készülök a tanév kezdetére s szeretném, ha a végén elmondhatnám, hogy nem telt el eredmény nélkül. Kérjük a Ti segítő kezeteiket s az első hivatalos találkozásig szeretettel köszönt Benneteket.

Szeged, 1946 augusztus 26-án

Szilágyi György
elsőéves joghallgató

rekek óriási lelkesedéssel. Szerették, ha nagynéha idegen nyitott be, ilyenkor üdítő sziget képződött a tanulás egyhangúságába: fel lehetett állni, s nagyot szívtani.

A tanfelügyelő bemutatkozott s első hangzás után újra kérdezte a tanító nevét.

— Helyettese vagyok a tanító úrnak — dadogta a fiatal ember. Kiderült, hogy a tanító, az igazi, a városban van, énekleckét vesz. Műveli a hangját és szerződéses helyetteset tart a tanulási időre.

Az iskolalátogató nagykomolyan elfoglalta helyét a katedrán, végignézett a gyerekseregen, mely kíváncsian, minden felindultság nélkül tekintett a soha nem látott úrra. A kislányok szemében valami kíváncsi tűz lobbant fel, valami olyasmi, ami már születéstől kezdve megkülönbözteti a nőt minden más teremtménytől. A gyerekek tudták, amit tudtak és nem tudták, amit nem tudtak. Lelkük egyensúlya tökéletes volt s közönyösen várták a bekövetkezendő sorsot.

A sors már jelentkezett is. Az iskolalátogató megkérte a tanítót, hogy hívjon ki egy gyereket felelésre.

A tanító elkialtott egy nevet s az első pad széléről kilépett egy barnafejű kisgyerek. A gyerek bátran szembenézett a nagyúrral s úgy vágta ki a feleletet, mint a katonák a diszlepet.

— Jól van fiam, mi is a neved? — és az iskolalátogató már lapozgatta is az osztálykönyvet, mely a tanulók névjegyzékét tartalmazta.

A tanító még sápadtabb lett, mint az előző ajtónyitáskor s nem tudta hir-

telen: a föld ingott-e meg alatta, vagy ő ingott-e meg a földön.

A gyerek neve nem volt bejegyezve a tanulók névsorába. Magántanuló volt s beteg unokaöccse helyett járt az iskolába. Mindketten kitűnő tanulók voltak, éppen ezért a helyettes szívesen látta a tantestület a többi gyerek között, nem is titkoltan arra gondolta, milyen jó lesz brillirozni vele, ha esetleg betoppan az iskolalátogató. De az iskolalátogató végzett detektív lehetett, pártatlan szimattal, már az első tapintással rányúlt az elevenre.

Szerencsére csöngettek s bőségesen áramolhatott be a levegő a nyitott ajtón át a tanító kiverejtékezett homlokára.

Az iskolalátogató azonban még most sem szólt egy szót sem. Még csak nem is hümmögött. Csak telnézett, szemében megvillant egy különös fény, mint a zsebből előrántott villanylámpa fénye az éjszakában. Nézett, látott, hallgatott és láthatólag: elkönyvelt. Ha támadott volna, lehetett volna védekezni. De mégcsak meg sem kísérelte a támadást.

Kimentek a folyosóra. Egy fekete-képi, göndörhajú cigány söpörte a gyereklábak alatt alaposan megkopott vörös téglát.

— Maga az iskolaszolga? — kérdezte a hivatalos vendég csodálkozó hangon.

— Én a helyettese vagyok, instálom — felelte a cigány alázatos hangon. — A szolga kint van a szőlőben, nem szeret söpörni. Kapok tőle havonként egy pár pengőcskét, jól jön nekem is, instálom.